

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 16P/4/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3812200374
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 02. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Schromová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2013:3812200374.5

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudkyňou JUDr. Jarmilou Schromovou vo veci starostlivosti o maloleté deti: R. G., nar. XX.XX.XXXX, V. G., nar. XX.X.XXXX, bytom ako matka, zast. kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza - OSV, deti rodičov - matky: O. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., S. XX/X a otca: R. G., nar. X.X.XXXX, toho času v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Ilava, o návrhu otca o zníženie vyživovacej povinnosti na maloleté deti, takto

rozhodol:

Návrh otca o zníženie vyživovacej povinnosti na maloleté deti v celom rozsahu zamietla.

odôvodnenie:

Otec detí sa podaným návrhom doručeným súdu 11.1.2012 domáhal zníženia vyživovacej povinnosti na obe maloleté deti, a to V. G., nar. XX.X.XXXX a R. G., nar. XX.XX.XXXX, a to u oboch detí na sumu 23,23 eur z dôvodu, že je nezamestnaný, evidovaný na úrade práce. Uviedol, že sa živí brigádami, má minimálny príjem približne 200,- eur mesačne, z čoho nie je v jeho schopnostiach platiť na výživu staršieho V. sumu 75,- eur a na R. sumu 80,-eur. Poukázal tiež, že má i vyživovaciu povinnosť na dcéru v sume 34,- eur a platí náklady na ubytovanie 50,- eur. O zníženie výživného požiadal od januára 2012, čo oznámil podaním, ktoré bolo doručené súdu 16.1.2013.

Matka dieťaťa sa k návrhu otca nevyjadrila. Na stanovené termíny pojednávania sa bez ospravedlnenia nedostavila, preto súd vec prejednal v jej neprítomnosti, podľa § 101 ods. 2 O.s.p..

Kolízna opatrovníčka maloletých detí po vykonanom dokazovaní uviedla, že zníženie vyživovacej povinnosti otca nie je v záujme maloletých detí, preto navrhla jeho návrh v celom rozsahu zamietnuť.

Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom otca detí, listinnými dôkazmi pripojenými v spise 16P 4/2012, pripojenými spismi tunajšieho súdu č.k. 7P 2/2011 a 1T 30/2012 a zistil nasledovný skutkový stav:

Z pripojeného spisu tun. súdu č.k. 7P 2/2011 mal súd preukázané, že o vyživovacej povinnosti otca na obe maloleté deti bolo naposledy rozhodnuté rozsudkom Okresného súdu Prievidza č.k. 7P 2/2011-97 z 29.7.2011, kedy bola vyživovacia povinnosť otca s účinnosťou od 1.1.2011 zvýšená zo sumy 23,23 eur u maloletého R. na sumu 80,- eur mesačne a u maloletého V. zo sumy 23,23 eur na sumu 75,- eur mesačne. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 23.8.2011. Z odôvodnenia citovaného rozhodnutia súd zistil, že matka detí bola v tom čase nezamestnaná, bez príjmu, evidovaná ako uchádzačka o zamestnanie, žila s priateľom, ktorý zarábala približne 437,83 eur mesačne. Otec detí nebol v tom čase evidovaný ako zamestnanec, v katastri nehnuteľností nemal evidovaný žiadny

nehnutelný majetok a nebol vedený ani ako vlastník a držiteľ motorového vozidla. Do roku 2001 bol zamestnancom Hornonitrianskych baní Prievidza, ku skončeniu pracovného pomeru došlo dohodou z dôvodu nadbytočnosti. Vykonával prácu pomocného nekvalifikovaného baníka v podzemí, od 1.4.1997 baníka v podzemí. Zo správy od ÚPSVaR v tom konaní súd zistil, že uchádzačom o zamestnanie voľné pracovné miesta ponúkajú aj HBP Prievidza, a.s., pričom z vyjadrenia uvedenej spoločnosti súd zistil, že stavy zamestnancov v podzemí na pozícii baník - robotníkov v podzemí priebežne dopĺňajú, pričom netto príjem zamestnanca na uvedenej pozícii sa pohybuje od 650 do 680,-eur mesačne. Z odôvodnenia citovaného rozhodnutia vyplýva, že pri rozhodovaní o zvýšení výživného súd vychádzal zo zásady potenciality príjmov. Súd uviedol, že ak by otec detí požiadal o zaradenie do evidencie uchádzačov o zamestnanie, je možné predpokladať, že by mu bolo ponúknuté voľné pracovné miesto na pozícii baník alebo robotníka v podzemí v HBP a.s., kde by mal možnosť zarobiť zárobok 650 až 680,- eur. Súd poukázal na skutočnosť, že otec detí sa však vzdal sprostredkovania tohto zamestnania, preto mu určil vyživovaciu povinnosť ako bolo uvedené vyššie.

Z pripojeného spisu tun. súdu 1T 30/2012 mal súd preukázané, že otec detí bol trestným rozkazom sp.zn. 1T 30/2012-66 z 23.2.2012 uznaný za vinného, že si neplnil vyživovaciu povinnosť na maloleté deti, a to na syna R. vo výške 80,- eur, na syna V. vo výške 75,- eur a tejto povinnosti sa vyhýbal v období od 1.1.2011 do 23.2.2012 s výnimkou obdobia od 5.8.2011 do 5.10.2011, kedy bol vo výkone väzby v ÚVV v Ilave, a to tým, že v čase, keď nebol zamestnaný sa nezaevidoval ako uchádzač o zamestnanie na ÚPSVaR, a teda nemal vážny záujem získať prácu a posledný zamestnávateľ Mestský bytový podnik C., s.r.o., kde bol zamestnaný od 1.6.2009 do 17.6.2009 s ním skončil pracovný pomer v skúšobnej dobe z dôvodov na jeho strane, čím zostal dlhovať na výživnom matke detí celkovo sumu 1860,14 eur, pričom už v predchádzajúcom období trestným rozkazom OS Prievidza 1T 232/2009 z 10.9.2009 právoplatným 29.9.2009 bol odsúdený pre trestný čin zanedbania povinnej výživy, čím teda spáchal prečin zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 2,3 písm. c Trestného zákona, za čo bol odsúdený k nepodmienečnému trestu odňatia slobody v trvaní 28 mesiacov. Uvedený trestný rozkaz nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 4.4.2012.

Z rozhodnutia ÚPSVaR Prievidza z 25.1.2012 mal súd preukázané, že otec detí bol zaradený s účinnosťou od 18.1.2012 do evidencie uchádzačov o zamestnanie. Z potvrdenia od spoločnosti H., a.s. so sídlom Bratislava, mal súd preukázané, že otec detí bol zamestnaný v ich spoločnosti od 19.3.2007 do 22.1.2009, kedy pracovný pomer skončil dohodou. Z rozsudku OS Prievidza č.k. 8C 195/95-18 z 9.1.1996 mal súd preukázané, že otec detí bol v tom čase citovaným rozhodnutím zaviazaný k vyživovacej povinnosti na vtedy maloletú Nikolu Kusalovú, nar. 8.4.1994, a to mesačne sumou 1000,- Sk. Uvedené rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť 6.2.1996.

Z oznámenia ÚPSVaR Prievidza z 28.2.2012 mal súd preukázané, že matka detí nie je poberateľkou dávky v hmotnej núdzi, naposledy poberala dávku v hmotnej núdzi v období od 1.9.2005 do 31.1.2006. Z oznámenia ÚPSVaR z 1.3.2012 mal súd preukázané, že matka detí bola vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 22.11.2010 do 8.2.2011 a od 12.9.2011 do 4.10.2011, od 5.10.2011 sa zamestnala v K. Y. Z., U. F.. Zo mzdového listu od spoločnosti K. Y. Z., s.r.o. mal súd preukázané za obdobie október 2011 až marec 2012, že matka detí u uvedeného zamestnávateľa zarábala v priemere 236,13 eur mesačne v čistom. Z oznámenia od uvedenej spoločnosti z 9.5.2012 mal súd preukázané, že pracovný pomer jej skončil 30.4.2012.

Z oznámenia od ÚPSVaR Prievidza z 28.2.2012 ďalej súd zistil, že otec detí požiadal 30.1.2012 o dávku v hmotnej núdzi, keďže v tom čase jeho žiadosť nebola kompletná, bola v tom čase v štádiu riešenia. Z potvrdenia ÚPSVaR Prievidza, pracovisko Handlová z 1.3.2012 mal súd preukázané, že otec detí bol vedený v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 18.1.2012 s tým, že za posledných päť rokov nebol v evidencii uchádzačov o zamestnanie.

Z lustrácie v ZVJS SR mal súd preukázané, že otec detí s účinnosťou od 22.5.2012 nastúpil výkon trestu odňatia slobody na základe rozhodnutia 1T 30/2012 s tým, že dátum pravdepodobného ukončenia trestu je 22.9.2014. Z potvrdenia od ÚVTOS v Ilave z 11.9.2012 mal súd preukázané, a to z rozúčtovania pracovnej odmeny, že otec detí vo výkone trestu dosiahol v mesiacoch júl, august 2012 čistý príjem spolu

vo výške 191,41 eur, t.j. v priemere 95,71eur na mesiac. Z oznámenia od ÚVTOS v Ilave z 22.11.2012 mal súd preukázané, že otec detí spolu celkovo za obdobie júl 2012 až október 2012 dosiahol spolu čistý príjem 388,02 eur, čo predstavuje v priemere 97,01 eur mesačne v čistom.

Zo zápisnice o výsluchu otca detí vo výkone trestu odňatia slobody z 8.11.2012 súd zistil, že otec detí bol od mája 2009 nezamestnaný, pričom až do januára 2012 nebol ani evidovaný na úrade práce, zaevidoval sa až v januári 2012 v Handlovej. V uvádzanom období nebol poberateľom žiadnych dávok. Uviedol, že naposledy bol zamestnaný v N. podniku C. , kde jeho pracovný pomer skončil v skúšobnej dobe, a to v období mája 2009. Uviedol, že nie je vlastníkom žiadneho hodnotnejšieho majetku ani motorového vozidla, má viaceré dlhy, celkovú dĺžku dlhov odhaduje na 1000,- eur. Uviedol, že má ešte vyživovaciu povinnosť i k plnoletej dcére D. G., ktorá je študentkou B. v C., a to sumou 33,- eur mesačne.

Z oznámenia ÚPSVaR Prievidza - Handlová z 14.1.2013 mal súd preukázané, že matka detí je vedená v evidencii uchádzačov o zamestnanie od 23.7.2012 až doposiaľ. Z oznámenia od uvedeného úradu z 14.1.2013 mal súd preukázané, že otec detí poberal v období od 1.1.2012 do 31.5.2012 dávku v hmotnej núdzi a príspevky k dávke spolu vo výške 62,50 eur mesačne, od 1.6.2012 bola dávka v hmotnej núdzi menovanému odňatá, pričom matka detí nepoberá od uvedeného úradu dávku v hmotnej núdzi a príspevky k dávke v hmotnej núdzi.

Podľa § 78 ods. 1 Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v platnom znení, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena, alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

Podľa § 62 ods. 2,3 Zákona č. 36/2005 Z.z. o rodine v platnom znení, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené, neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

Podľa § 62 ods. 5 cit. zákona, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 veta prvá cit. zákona, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Rozhodujúc o návrhu otca o zníženie jeho vyživovacej povinnosti, vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení ako i z vyššie doložených listinných dôkazov, dospel súd k záveru, že návrh otca o zníženie jeho vyživovacej povinnosti je v celom rozsahu nedôvodný. Z vyššie uvádzaných listinných dôkazov nesporne vyplýva, že otec detí v čase, keď bolo naposledy rozhodované o jeho vyživovacej povinnosti na obe maloleté deti, a to rozsudkom č.k. 7P 2/2011 z 29.7.2011, nebol evidovaný na úrade práce, v dôsledku čoho sa pripravil o možnosť získať zamestnanie v HBP, a.s.. a súd pri rozhodovaní o výživnom vychádzal zo zásady potenciality príjmov. Uvedenú skutočnosť, a to, že otec detí od mája 2009 až do januára 2012 nepracoval, pričom zároveň nebol evidovaný na úrade práce, potvrdil vo svojej výpovedi i otec detí. Na základe toho, že si neplnil vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom, bol vyššie citovaným trestným rozkazom OS Prievidza odsúdený k nepodmienečnému trestu odňatia slobody v trvaní 28 mesiacov, pričom výkon uvedeného trestu nastúpil dňa 22.5.2012. V tej súvislosti je potrebné uviesť, že z citovaného ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine vyplýva princíp potenciality príjmov, ktorý je inštitútom výrazne ochraňujúcim záujmy oprávneného a umožňuje súdu hodnotiť nielen životné okolnosti a pomery povinného, ktoré sú reálne dané, ale aj tie, ktoré by za určitých podmienok mohli existovať. Okolnosťou, pre ktorú súd vychádza z princípu potenciality je podľa ustálenej judikatúry i nemožnosť vykonávať akékoľvek zamestnanie, resp. doterajšie zamestnanie z dôvodov na strane povinného, čím sa povinná osoba, v danej veci otec, pripraví o pravidelný príjem, z ktorého by mohol

platiť súdom určené výživné. Následkom aplikácie princípu potenciality je, že súd pri určovaní výšky výživného vychádza z potencionálneho príjmu povinného otca, t.j príjmu, ktorý by povinný dosahoval v prípade, že by riadne pracoval. Z uvedeného vyplýva, že pokiaľ povinný, t.j. v danom prípade otec detí, nemá dostatočný príjem na plnenie si vyživovacej povinnosti k maloletým deťom, je povinnosťou súdu skúmať dôvody takéhoto stavu. V tej súvislosti súd ešte raz poukazuje na skutočnosť, že v čase poslednej úpravy vyživovacej povinnosti otca súd vychádzal tiež z uvedenej zásady potenciality príjmov a vychádzal z toho, že pokiaľ by bol otec detí evidovaný na úrade práce, mohol získať prácu v HBP, a.s. Prievidza. Po tom, čo sa otec detí zaevidoval na úrade práce ako nezamestnaný, a to od 18.1.2012, v období od 1.1.2012 do 31.5.2012 poberal i dávku v hmotnej núdzi, pričom následne od 22.5.2012 nastúpil výkon trestu odňatia slobody. V tej súvislosti je potrebné uviesť, že pokiaľ sa rodič svojím úmyselným konaním, pre ktoré bola na neho uvalená väzba alebo pre ktoré bol odsúdený k trestu odňatia slobody, zbavil objektívnej možnosti plniť si svoju vyživovaciu povinnosť voči maloletým deťom, nie je možné túto skutočnosť pričítať na ťarchu detí, ktoré podľa článku 32 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd, majú základné právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť. Opačný výklad ustanovenia § 75 ods. 1 Zákona o rodine o ustanovení o výživnom, by viedol k neželaným dôsledkom, podľa ktorých by sa rodič, ktorý sa dopustil úmyselného trestného činu resp. opakovane dopúšťa úmyselne trestných činov, za ktoré mu boli uložené tresty odňatia slobody, mohol zbaviť týmto spôsobom vyživovacej povinnosti resp. by jeho vyživovacia povinnosť bola znížená. V tejto súvislosti súd poukazuje na tú skutočnosť, že z trestného rozkazu sp.zn. 1T 30/2012-66 z 23.2.2012 vyplýva, že za úmyselné vyhýbanie sa plnenia vyživovacej povinnosti bol otec detí už i v predchádzajúcom období odsúdený, a to trestným rozkazom sp.zn. 1T 232/2009 z 10.9.2009 právoplatným 29.9.2009, z čoho jednoznačne vyplýva, že otec detí po dlhšiu dobu opakovane ľahostajne pristupoval k plneniu si vyživovacej povinnosti o maloleté deti i k možnosti získania zamestnania, pričom to, že je vo výkone trestu odňatia slobody je len následkom neplnenia si týchto povinností, preto súd jeho návrh o zníženie jeho vyživovacej povinnosti v celom rozsahu zamietol.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia, prostredníctvom Okresného súdu Prievidza na Krajský súd Trenčín, písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecným náležitostiam (§ 42 odst.3) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 odst.1 O.s.p.).